

Voorwoord

door Guy Quaden, Gouverneur

Reeds verscheidene jaren groeit de wereldeconomie zeer krachtig (met ongeveer 5 pct. per jaar), vooral onder impuls van China en andere opkomende landen. Wat de geavanceerde landen betreft, was de expansie doorgaans sterker in de Verenigde Staten dan in Europa, dat gedurende een hele tijd achterbleef. In 2006 werd de groei in die economieën echter opnieuw evenwichtiger, aangezien hij in de Verenigde Staten in de loop van het jaar enigszins verzwakte, terwijl in het eurogebied het herstel eindelijk gestalte kreeg, na een aantal onderbroken oplevingen.

De economische groei in het eurogebied zou gemiddeld zijn toegenomen van 1,5 pct. in 2005 tot 2,6 pct. in 2006, het hoogste groeicijfer sinds het begin van deze eeuw. De externe omgeving bleef gunstig en de bedrijfsinvesteringen reageerden uiteindelijk op de kracht van de uitvoer, de stijging van de winsten en de zeer voordelige financieringsvoorwaarden. De ondernemingen verrichtten trouwens meer aanwervingen, wat de consumptie van de gezinnen ondersteunde.

De gemiddelde groei van het eurogebied omvat zoals altijd resultaten die enigszins uiteenlopen van land tot land. Die groei werd gunstig beïnvloed door de versnelling van de activiteit in het grootste land van het eurogebied, Duitsland, na een jarenlange zwakte.

De forse economische groei en de druk die deze mede uitoefende op de prijzen van grondstoffen – in het bijzonder die van de aardolie – alsook op de benuttingsgraad van de beschikbare productiefactoren, hebben de inflatoire risico's versterkt. Bijgevolg hebben de meeste centrale banken hun rentetarieven verhoogd.

In het eurogebied trachtte de Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank, overeenkomstig zijn opdracht, de inflatieverwachtingen in toom te houden, zonder daarom de groei in gevaar te brengen. De Raad zette de in december 2005 aangevatte renteverhoging voort en bracht de basisrente van het Eurosysteem geleidelijk van 2,25 op 3,50 pct. Eind 2006 blijven evenwel alle rentetarieven, zowel de korte als de lange, de nominale als de reële, nog steeds historisch laag en gunstig voor de investeringen van bedrijven en gezinnen. Ook de lasten van de overheidsschuld worden erdoor verlicht.

De wisselkoers van de Europese valuta is, zonder een recordpeil te bereiken ten opzichte van de Amerikaanse dollar, verstevigd, hoofdzakelijk onder invloed van de conjunctuurontwikkelingen (met, zoals reeds vermeld, een vertraging van de activiteit in de Verenigde Staten en een versnelling in het eurogebied) en de daarmee samenhangende vermindering van het korte termijn rente-ecart.

In België verdubbelde de groeivoet tussen 2005 en 2006, van 1,5 pct. tot 3,0 pct. Ook hier gaat het om het hoogste sinds het jaar 2000 opgetekende cijfer, dat trouwens boven het gemiddelde van het eurogebied uitkwam. Niet alleen was de expansie krachtiger, maar ze bleek tevens erg evenwichtig, omdat ze tegelijkertijd berustte op de consumptie, de investeringen en de uitvoer.

De voornaamste andere voorlopige resultaten geven aan dat het reële beschikbare inkomen van de gezinnen (dat is het gemiddelde inkomen na belastingen en ongerekend de inflatie) zou zijn gestegen met 2,7 pct., dat de werkgelegenheid zou zijn toegenomen met 46.000 personen (iets meer dan 1 pct.), dat de inflatie (gemeten aan de hand van de geharmoniseerde consumptieprijsindex) enigszins vertraagde tot 2,3 pct. De overheidsfinanciën zouden sluiten met een klein overschot van 0,1 pct. bbp, waardoor de overheidsschuld ratio verder zou dalen tot minder dan 90 pct. bbp, en het saldo van de lopende rekening zou zich hebben gestabiliseerd op 2,5 pct. bbp.

Die resultaten zijn over het geheel genomen positief. Ze zijn verheugend, maar mogen niet tot voldoening stemmen.

Onze uitvoer neemt van jaar tot jaar toe, maar veel minder snel dan het volume van de internationale handel en van onze potentiële afzetmarkten. Onze ondernemingen verliezen dus marktaandeel, een verschijnsel dat zich in heel wat andere ontwikkelde landen voordoet. Onder meer Duitsland slaagde er echter in dat verlies tegen te gaan door zijn concurrentievermogen te herstellen.

De nettowerkgelegenheid groeit, ondanks de herstructureringen in sommige bedrijven, en de werkloosheidsgraad begon in de tweede helft van 2006 merklijk terug te lopen. Niettemin blijft de werkloosheid te hoog, vooral in sommige delen van het land, terwijl op bepaalde segmenten van de arbeidsmarkt toenemende tekorten aan arbeidskrachten worden vastgesteld.

De overheidsfinanciën van België zijn in evenwicht, wat nog altijd niet het geval is in vele andere landen. Dat evenwicht was echter opnieuw voor een deel te danken aan eenmalige operaties en heeft in 2006 uiteraard voordeel getrokken uit het sterke conjunctuurherstel, dat de economische groei optilde tot boven het potentiële groeitempo op de middellange termijn. Al met al ontstond er opnieuw een zeker structureel tekort.

Om de economische welvaart te handhaven en zo mogelijk te verbeteren, alsook om een duurzame sociale bescherming te garanderen, in het kader van de globalisering van de handel en in het vooruitzicht van de vergrijzing van de bevolking, heeft België nood aan beleidsmaatregelen die getuigen van een middellange en lange termijnvisie.

Gelukkig bestaat er een vrij algemene consensus over de grote trekken van dat programma: het komt erop aan het ondernemerschap en de zin voor innovatie te stimuleren, te waken over het concurrentievermogen via kostenbeheersing, de arbeidsmarktparticipatie en de werkgelegenheid te verhogen en de overheidsschuld sneller te verlagen.

De conjunctuuropleving mag de beleidsbepalers niet ervan weerhouden de noodzakelijke hervormingen voort te zetten. Ze moet integendeel worden beschouwd als een gelegenheid om deze op te voeren.